

HAGERI KIRIK

EELK Hageri Lambertuse koguduse infoleht, detsember 2019, nr. 32

Lehes:

Jõulurahu

Koguduse (majandus)elust

Jõulumälestusi juubilaridelt

Segakoori reis Prangli saarele

Pasunakoori reis Naissaarele

Pasunakoorid valmistuvad kirikupäevaks

Ühest toredast koorist

Mis meil siin siis toimub?

Raamatututvustused

Koguduse II poolaasta kroonika 2019

Foto: Sigrid Pöld

Palvemaja renoveerimine. Raplamaa Aasta Tegu 2019 nominent (tänu kiri)

Jõulurahu

... ja maa peal rahu, inimestest hea meel! Lk 2:14

Jõuluevangeeliumist esiletõstetud sõnad pärinevad inglite ja taevaste vägede kiitusest Jumalale. Need on pidulikud ja ülevad sõnad. Küsimuseks aga jääb, kas mõte rahust on soov, üleskutse, ennustus või olukorra kirjeldus? Küsida saab ka pisut teisiti, kas „rahu olgu maa peal”, „rahu tulgu maa peale” või „rahu on maa peal”.

Gloria laulu ei ole lihtne tõlkida. Puudub kindlus, mis keeles see algselt on öeldud ja kirja pandud. Tõenäoliselt aramea keeles. Luuka evangeeliumi kreeka keelses tekstis ei ole siin verbi. Kuna kreeka keelsest algtekstist on Uus Testament erinevatesse keeltesse tõlgitud, siis püütakse ka tõlgetes verbi vältida. „Au Jumalale kõrges ja maa peal rahu, inimestest hea meel!”

Martin Luther toob oma tõlkes sisse verbi ja just üleskutsena: „Au olgu Jumalale kõrges...”.

Ka meie eestikeelne piibel, mis on Eesti Piibliseltsi poolt 2000. a. välja antud, ütleb nõnda, nagu Luther seda tõlkis.

Küsida saame aga ikkagi, kas on tegu soovi, ennustuse või olukorra kirjeldusega?

Rahu on kindlasti selline teema, mis puudutab kõiki inimesi. Julgen öelda, et kõik inimesed soovivad rahu. Sellel teel on aga kõige suuremaks takistuseks asjaolu, et erinevad inimesed mõistavad rahu ja ka selleni jõudmist täiesti erinevalt. Vähemuses on optimistid, kes näevad kõikjal rahu saavutamise võimalikkust. Argumente, et tegu võiks olla prohvetliku ettekuulutusega siia maailma saabuvast tulevases rahust, praktiliselt ei ole. Samuti ei ole neid, kes suudavad usutavalt kinnitada, et maa peal ongi rahu ja inimestest saab ainult head meelt tunda.

Jõuluevangeeliumis on seega juttu millestki täiesti erinevast, erilisest rahust.

Kuigi evangeeliumi tõlkimine meile arusaadavasse keelde ei ole lihtne, on tõlkijad siiski ühel meelel selles, et rahu põhjustaja ja teostaja on Jumal. Seega on jutt Jumala rahust, mis on Jumala omadus ja mida Tema loob ka maa peal.

Vormilt on taevaste vägede ja inglite sõnum kiitus Jumalale. See on ühtaegu nii soov kui üleskutse.

Kui me, eestlased, näiteks pidulikel puhkudel, spordivõistlustel või suurte õnnestumiste juures hüüame „Elagu Eesti!”, siis me avaldame nii kiitust tegijatele, aga samas ka väljendame soovi, et selline olukord võiks jätkuda. Sama on ka Jumala kiitmisega, see on mõistetav soosingu väljendamisena, aga ka usuna, et Jumala kohalolek toimetab meis midagi täiesti erakordset. Jumala Poja sünd siia maailma on toonud endaga kaasa rahu – rahu, mis ei ole sellest maailmast ja on siiski kohalolev. Jeesus ütleb: „Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmugu ega mingi araks!” (Jh 14:27)

Teatud valgust antud olukorras heidab ka Martin Luther, kui ta Väikeses Katekismuses selgitab Meie Isa palve sõnu „pühitsetud olgu Sinu nimi”. Ta ütleb: Jumala nimi on püha ilma meie palvetagi, seal kus aga meie palvetame, soovime, et Jumala nimi oleks pühitsetud ka meie elus. Nii on ka Jumala au ja rahuga. Meie kiitus Jumalale loob meie suhte Jumalaga ja kaasinimesega, teeb meid osaliseks Jumala rahust.

Õnnistatud jõulurahu!
Jüri Vallsalu

Koguduse õpetaja

Keri saarel. Foto: Erakogu

Head Hageri koguduse lehe lugejad!

Käes on jõuluaeg ja aastavahetus. See on hetk, kui heidame pilgu möödunudle ja samas mõtleme algavale aastale. 2019. aasta möödus Hageri koguduse majanduselus suures osas meie auväärse kaheksa aastase palvemaja renoveerimise tähe all.

2018. aastal korraldasime riigihanke firma leidmiseks, kes oleks pädev seda tööd tegema. Palvemaja on muinsuskaitsealune objekt, millest lähtuvalt peab ettevõtte olema litsents sellise objekti renoveerimiseks. Kuna esimeses voorus ei õnnestunud sobivat ettevõtet leida, siis tuli korraldada teine voor, mille järel sõlmisime lepingu firmaga „Mivo Ehitus“.

Tööde loetelu, mis selle projekti raames ära tehti, on väga pikk.

Kõigepealt tuli esisein kogu hoone pikkuses alt avada, kohati kuni 17 sentimeetrit üles tõsta, et sein saaks uuesti sirgeks, ja alumised palgid välja vahetada. Ühe ruumi puitpõrand asendati uuena, kahes ruumis oli vaja põrandad osaliselt avada, et pehkinud talad välja vahetada. Kõik aknad ja ukseid renoveeriti. Sisemised puitpinnad kaeti tuldtõkestava ainega. Osa seinu, mis on olnud ajalooliselt krohvitud, said uue lubikrohvikihi, välisseinad värviti. Laed kaeti puistevillast soojustusega (välja arvatud suure saali lagi). Elektrisüsteem vahetati 100% välja, olemasolev kaev korrastati, võeti veeproovid (vesi tunnistati kasutuskõlblikuks), toodi veetrass kaevust hoonesse, rajati kanalisatsioon maasisese kogumismahutiga, majja ehitati WC. Väiksematesse ruumidesse annavad sooja õhksoojuspumbad, köögis ja WC-s on põrandaküte (nende ruumide põrandad said kaetud kiviplaatidega). Pööningule pääseb esikust luugi küljes oleva kokkupandava trepiga.

Köögi lakke ehitatud klaasakna kaudu saab vaadelda arhailist mantelkorstent. Välisuste ees olev varikatuse-alune paeplaatidest põrand korrastati. Majas on ka tulekaitse- ja valvesignalisatsioonid. Hoone ette rajati parkla.

Kõik see töö oli väga kulukas. Ilma PRIA LEADER programmi kaudu saadud 81000 eurota ei oleks saanud seda tööd ette võtta. Oleme kogudusena väga tänulikud komisjonile, kes selle projekti rahastamise otsuse tegi! Renoveerimisele kulus ära Sotsiaaldemokraatide 3000 eurot nn. katuseraha, ka Saksamaa sõprade 3000 eurot, Kohila valla eelarvest Hageri palvemajale eraldatud kahe aasta toetusraha ning Hageri koguduse enda kassa (seetõttu oli ühel hetkel lausa hirm, et ei saa isegi jooksvaid kulusid maksta), aga ka paljude inimeste eraannetused. Oleme siiski sellest kitsaskohast läbi tulnud ja ütlen veel kord kõigile suur tänu, kes on oma rahalise panuse andnud!

Ettevõtmine on pälvinud tähelepanu ka kogudusest väljaspool. Muinsuskaitseameti Raplamaa nõunik Mikk Mutso, kes käis tööd üle vaatamas, andis tehtule väga kõrge hinnangu. Hageri küla otsustas, et palvemaja renoveerimine on meie külaloolne kingitus Eesti Vabariigile sajandaks sünnipäevaks (programmi „EV 100 igas külas“ raames). Vastava tänumärgi - metallplaadi - andis Rapla maakonna koordinaator Aare Hindremäe palvemaja aastapäeval ka üle. Palvemaja renoveerimine oli ka „Raplamaa Aasta Tegu 2019“ nominent. Suur tänu kõikide nende tunnustuste eest!

Kogudusesiseselt tänan meie juhatuse liiget Juhan Põldu, kes koostas renoveerimise projekti, tegi pidevat järelvalvet kogu ehituse jooksul, koostas kõik vajalikud aruanded ja muud

dokumendid, pidas läbirääkimisi vastavate ametiisikutega Muinsuskaitseametist, Päästeametist, vallast jne. Juhan on mees, kellel ei oleks seda projekti olnudki. Aitäh!

Kuigi see renoveerimisprojekt on lõppenud, vajavad nii mitmedki tööd veel tegemist. Selleks, et palvemaja ruume saaks paremini kasutada, on tarvis köögisisustust ja korralikke laudu-toole söögisaali. Ka abihoone vajab tugevat remonti.

Kogudusel ei ole aga palvemaja ainus hoone, mis hoolt vajab. Oleme juhatusega otsustanud, et nüüd pöörame põhitähelepanu kirikuhoone ja kogudusemaja korrastamisele.

Kiriku juures on väga suur probleem see, et välisseina krohv (lubikrohv) ei püsi seinas, sageli kukub ta koos paekivitükidega alla. Sellele aitab kaasa ka amortiseerunud vihmaveesüsteem. Kevadeti, kui katuselt tuleb jää hooga alla, painutab see räasta rennid sirgeks, kust siis vesi pääseb otse krohvile.

Paralleelselt kiriku remondiga tuleb ka pastoraadi juures läbi viia tõsised renoveerimistööd. Veerand sajandit tagasi ehitamine teisele korrusele ruumid koguduse õpetaja ametikorteriks, aga ka kogudusetöök. Siis sai ehitatud katlamaja ja keskküttesüsteem. Tol korral oli ehitusega kiire, sest õpetaja

vajas eluruume. Rahanappuse tõttu ei olnud võimalik väga kvaliteetseid materjale muretseda (nt soojustuseks kasutamine saepuru). Nüüd on see aga probleemiks. Maja ei pea hästi sooja ja kütust kulub palju (aastas umbes 60 rm küttepuid). Kavas on hoone korralikult soojustada ja ehitada välja maaküttesüsteem.

Need on meie esialgsed plaanid, aga et seda kõike teostada, selleks on raha vaja. Siinkohal, head lehelugejad, pöördun teie poole palvega anda sellesse projekti ka oma panus. Nimelise annetuse korral saate tulumaksu osa tagasi. Kui te olete firmaomanik, siis on ka sihtotstarbeline sponsorannetus väga teretulnud! Koguduse pangavarve on: EELK Hageri kogudus EE311010802003930006 (SEB).

Täna kõiki, kes te selle jutu kannatlikult läbi lugesite, aga eriti teid, kes te meie ettevõtmistel aitate realiseeruda!

Soovin kõigile õnnistatud jõulupühi, et jõululaps Jeesus oleks keskseks rõõmuks nende pühade ajal!

Õnnistatud AD 2020!

Agu Kaljuste

Hageri koguduse juhatuse esimees

Saksamaa vennastekoguduse grupp Hageri palvemaja külastamas, 14.10.2019. Foto: Vello Kuusmaa

Jõulumälestusi juubilaridelt

Kuna käesoleva aasta suve-sügise perioodil on meie koorilauljate ja töötajate seas nii palju juubilare olnud, siis oli soov ka meie koguduse lehe veergudel neist veidi välja teha.

Seekord anname teile võimaluse meenutada oma lapsepõlve jõule ja/või eriliselt meeldejäänud jõule läbi elu. Ühtlasi soovime palju õnne ja õnnistust!

Senta Ritsbek, koorilaulja:

Olin 6-aastane. Sel viimasel jõuluõhtul enne koolilapseks saamist seisis mul ees üks väga suur rõõm ja ka suur pettumus.

Olin kaua aega igatsenud ja manguanud endale koera. Kui olime jõulukirikust koju jõudnud ja õhtusöögi söönud, oli emal, nagu tavaliselt, vaja midagi väljas toimetada. Mina muidugi ootasin jõuluvana, kes ikka oli sel ajal käinud. Oli koputus ja ta tuli. Seljas pahupidipööratud lambakasukas, peas läkiläki, ees takuhabe ja vöö vahel ka vitsake. (Selline nägi tol ajal tavaliselt välja meie külas meieaegne jõuluvana. Näärivana, kes koolis käis, oli punase mantli ja mütsiga onu, aga teda polnud ma siis veel näinud).

Minu tähelepanu köitis kohe jõuluvana kotisuust välja pais-
tev päris ehtsa välimusega koera pea. Mis seal veel oli, ei mäletagi. Kahjuks oli see küll ainult mängukoer, aga siiski väga sarnane elusale. Olin ülimalt rõõmus sellegi üle.

Kui kingid jagatud, ütles jõuluvana, et on kangesti väsinud ja tahaks veidi puhata. Vanaema andis selleks muidugi loa. Veidi aja pärast ütles jõuluvana: „Tuba on kole palav, kas tohib kasuka seljast võtta?“ Eks ikka ju võib. Järgmisena tuli maha müts ja kui ka habe oli ära võetud, alles siis taipasin, et jõuluvana pole keegi muu kui ema. Pettumus oli tohutu.

Ema ise seletas, et ei tahtnud, et ma häbisse jään, kui kooli lähen, et ikka siiralt usun, et on olemas päris jõuluvana.

Koer sai nimeks Mopsi ja mitu aastat hiljem, kui sain endale päris kutsika, sai Mopsist Mossile esimene mänguasi.

Tõnu Lend, koorilaulja, tuubamängija:

Eriline soe tunne on minna tagasi oma lapsepõlve jõuludes-
se. Meie kodus jõuluvana ei käinud, aga kingid ei puudunud kunagi. Mäletan, et ema hoidis kingitusi piimanõu sees ja siis jõuluõhtul paigutas need märkamatuks kuuse alla. Alati on jõuluõhtul kirikus käidud ja siis koos perega oldud kodus. Kingitused olid lihtsad, kas mõni lauamäng ja pisut maius-
tusi, aga need valmistasid palju rõõmu. Kuusk on meil alati toas olnud, ka nendel aegadel, kus ei olnud kerge seda kusa-
gilt saada.

Mäletan ilusat jõuluaega nooruses, kus väga palju sai osa kodustest jõuluõhtutest erinevates kodudes nii maal kui linnas. See oli minu usuline ärkamisaeg. Mõned aastad hiljem, olles kodust ja sõpradest eemal nõukogude armee-
s, aitas jõulurõõmu kogeda ainult eemalt kirikukellade kuulmi-
ne, kirikusse sisse ei olnud võimalik astuda.

Imestama paneb veel see, kuidas hiljem koos oma lastega osalesime Hageri kirikus kahel jõuluõhtu jumalateenistusel, et vanemad saaks ikka pasunamängu ja koorilaulu oma osa anda. Minu jaoks on jõulud olnud läbi elu rõõmupühad, sest igal aastal jälle ilmub Jõululaps!

Ester Lend, koorilaulja, metsasarvemängija:

Minu mälestused varajasest lapsepõlvest on just jõulukiri-
kust. Kuna minu isa oli kirikumees, siis olime meie, lapsed, kõik kolmekesi ka abiks kuuskedel küünlaid süütamas. Sel ajal olid kirikus kuuskedel elavad küünlad. Meelde on jäänud ka külatunnid, mis olid siis jõulupuu nime all. Need toimu-
sid igal aastal päris mitmes kodus. Tore oli siis kohale mine-
miseks saanisõitu teha teki sisse mässituna. Nooruses, kui juba linnakoolis õppisime, oli meil selline tore sõpruskond, kellega käisime tuttavate akende taga jõululaule laulmas. Kui meie lapsed väikesed olid, siis oli palju tegemist ja toimetusi kingituste ja jõuluroogade valmistamisega. Jõulud on aga läbi aegade olnud alati oodatud rõõmupühad.

Heli Vahter, koorilaulja:

Jõulud on olnud minu mälestustes kaunimad pühad. Minu ema ja isa laulsid aastaid kirikukooris ja otse loomulikult oli jõululaupäev üks tähtsamaid pühi meie pere jaoks.

Juba kirikusse minnes oli tore kaugelt vaadata värviliste tule-
dega ehitatud kuuske kiriku tornis, kirikus aga laiutas maast laeni imeilus hoolega valitud kuusepuu, millel põlesid ehtsad küünlad. Ja see kuuse-küünalde lõhn püsib siiani minu meeltes...

Kui teenistus lõppes, kiirustasime koju, kus meid juba ootas armas vanaema verivorstide-kapsaste ja teiste traditsiooniliste jõulutoitudega. Kodus laulsime veelkord laululehelt kõik laulud läbi, et vanaemagi saaks osa jõulutundest...

Kingitused olid meil väga lihtsad, ema ja vanaema poolt hoolega läbi mõeldud, et igaüks saaks kingituse, mis kõige enam rõõmu valmistab. Mulle on eriliselt meelde jäänud üks jõuluüllatus, mille tegi minu isa. Isa oli kingsepp ja ta meister-
das väga ilusaid kingi ning saapaid. Kui ühel ilusal jõululaupäeval jälle kirikust koju jõudsime, oli jõuluvana pakid kuuse alla toonud, nii et isegi vanaema ei märganud. Minu pakk oli suur ja raske - helevalged vildid, pruunide õmmeldud taldade-
ga. See oli isa tõeline meistritöö, mida imetlesime kõik. Isa oli käinud meie linnas asuvast sõjaväelennuväljalt küsi-
mas lennuki salongi voodrit (ilusat, valget) ja seda ta ka sai. Vildid olid tõeliselt soojad ja kerged. Kahjuks kasvas lapse
jalg kiiresti ning paari aasta pärast sai vildid endale järgmine sugulane, minule jäi helge mälestus seniajani.

Eredamalt on meelde jäänud veel 70ndate aastate keskpaik, kui sõitsin tütreaga maale, et jõuda jõuluõhtuks kirikusse. Buss oli rahvast täis, saime õnnelombel kohad päris ette. Enne linnast väljasõitu võlus bussijuht armatuurlaualle väike-
se, värviliste tuledega kuuse ja mõlemale poole süütas jäme-
dad punased küünlad. Ma ei tea, mida oleks tuletõrje sel ajal öelnud, tänapäeval oleks see kindlasti keelatud, aga tookord liigutas see noore mehe sõnatu jõuluüllatus kõiki bussis

olijaid. Kaks tundi lummatavat sõitu koos küünlasära ja -lõhnaga – nii vähe oli vaja tõelise jõulutunde tekitamiseks...

Jõulud on pühad, mida me ikka ootame ja elame mõtetes läbi erinevaid mälestusi möödunust. Mida vanemaks saame, seda armsamaks mälestused muutuvad tänapäevases kiires elutempos.

Ilusat jõuluaega kõigile!

Lia Kaljuste, pühapäevakooliõpetaja:

Jõulud jõudvad, jõulud jõudvad ütles ema minule...

Mitu korda õue jooksin, õue jõule vaatama...

Kui meenutan jõulusid oma lapsepõlvest, siis meenubki kõigepealt see vana jõululaul. Isa laulis seda mulle. Silme ette tuleb mälupilt, kuidas ühel korral tahtsingi minna õue vaatama. Mäletan end külmas eeskojas pikast metalsest käepidemest suurt ja rasket välisust sikutamas, suutmata seda siiski avada. Sealt isa mind leidiski, sokkides ja kleidiväel külmast värisemas. Nutt kurgus sosistasin siis, et tahtsin jõule tulemas näha.

Ükskord tõi isa jõuluõhtul isegi õled tuppa.

See tava on tänaseks ajahõlma vajunud ja ega ei kujutagi tänapäevastel parkettpõrandatel õlgi ette. Tolleaegse lihtsa köögi-põranda peal aga oli sellest lastel rõõmu laialt.

Nii kaua, kui mäletan, on minu kodus alati olnud jõulukuusk ja seda pole olnud vajadust kardinatega taha varjata ka rasketel aegadel.

Päris väiksena ei saanud ma jõuluõhtul kirikusse, kuna teekond oli paarkümmend kilomeetrit ja autot polnud. Aga esimesel jõulupühäl sõitsime hobuse ja saaniga lähedal olevasse palvemajja, kuhu kogunes palju ümbruskonna rahvast. Tagasiteel külastas isa koguduse eakaid ja minagi olin kaasas. Neile kordadele mõeldes saab kinnitust tõdemus, et

inimene unustab sõnad, aga tunne jääb meelde. Ei mäletagi muud, kui küünlavalgel madalat tuba ja lõpmatult turvalist tunnet - siia tahaksingi jääda. Pärast seda olen üle kuuekümnepäev korra süüdanud taas jõuluküünlaid, aga ikka tuleb meelde see lumehangedes väike maja kahe vanakesega, kes tookord seal elasid.

Sellest ajast alates, kui oli võimalik minna jõuluõhtul kirikusse, ei kujuta ettegi, et sel õhtul võiks olla kuskil mujal. Ja vaid paar korda olen olnud mõnes muus kirikus kui Hageris.

Oli aeg, kui Hageris toimus mitmes kodus jõulusündmuse tähistamine laulu, sõna ja palvega. Neid õhtuid nimetati jõuluõhtuteks, kuigi mõned toimusid veel jaanuariski. Tavaliselt kogunes osalejaid kahe- kuni kolmekümne ringis. Tore oli sõita pimeduses lumiste metsade vahel hobusega ja hiljem ka autoga. Vist ei olnud suhkur vanasti magusam ja rohi rohelisem, aga lund oli ikka palju rohkem kui tänapäeval. Hanged olid sageli üle pea ja jõulutuledes majad keset seda lund lausa muinasjutulised. Mäletan, et neid kodusid, kuhu jõulukuuse juurde külalisi oodati, oli vähemalt seitse või rohkemgi. Ka see tava on ajahõlma vajunud.

Me otsime seda imelist tunnet, mida nimetame jõulutundeks. Eks igaüks defineerib seda endale ise, oma sisemistest igatsustest lähtuvalt. Kui see on pinnapealne ja lähtub vaid välisest särast ning muusikast, siis see lõpuks väsitab. Evangeliumis aga on selle aluseks tingimusteta armastus. Armastus, mis sündis kõigi jaoks. Õnnistatud osaduse leidmist Jõululapse Jeesusega ja selle osaduse püsimist ka argipäevades. Kui selline jõulutunne on sügaval südames, siis ei saa küllalt küünalde särast ega jõululauludest.

Hageri koguduse segakoor 45. aastapäeval. Foto: Vello Kuusmaa

Segakoori reis Prangli saarele

Aivi Otsnik:

Augusti esimesel nädalavahetusel toimus segakoori kontsertreis Prangli saarele, mille korraldas (majutus, toitlustus, laeva- ja paadisõidud) koorilaulja Ülo Aljas. Põnevusega asuti reede õhtupoolikul Leppneeme sadamas väikesele laevale, mis meid kiiresti saarele toimetas. Sealt edasi läks sõit juba veoautokastis majutuspaika, Jäätmaa tallu. Pererahvas oli lahke, kostitas meid hästi ja erineval moel valmisatatud maitsevate kalatoitudega (supp, praad, jne).

Saare loodus on vaatamisväärtus ja elukorraldus mõnusalt rahulik. Niipalju kui jaksu oli, matkasime saare erinevatesse paikadesse. Mõnest rannast imetlesime Tallinna kaunist siluetti.

Erilise elamuse pakkus laupäeva ennelõunane paadisõit tormisel merel Keri saarele. Kõik, kes lõpuks saarele jõudsid, said saarevahilt palju põnevat kuulda ja saarel asuvat, kahjuks hetkel väga lagunevat majakat ligidalt näha. On lootust, et see majakas varsti uue ilme saab...

Õhtupoolikul oli imearmsas väikeses kirikus meie koori kontsert, koori viimase kümne tegevusaasta esimene iseseisev kontsert. Laulsime eesti heliloojate laule ja kuulasime õpetaja Jüri Vallsalu väga huvitavat mõtisklust teemal „Aeg“. Meil oli kontserdikavas ka samanimeline laul!

Kontserdikülalastajaid jagus ja meie laulud kõlasid hästi.

Sellel reisiril said erilise tähenduse laulusõnad: „Elu on kui meri, mis mul hirmu teeb, kui ta lainehari vahutab ja keeb...“. Kõike seda – vahutavat laineharja ja keevat vett ning ka hirmu saime tunda.

Pühapäeva hommikul laulsime ka jumalateenistusel. Eriti südamelähedaseks jäi laul „Elu on kui meri“, mis tuli pühapäeva hommikul kordusele.

Oleme rõõmsad ja tänulikud, et saime veidike aimu saare elust-olust, mis Tallinnale nii lähedal asub, aga millegipärast polnud varem sinna jõudnud.

Meeleldi külastaksin Pranglit veelkord, et saarega põhjalikumalt tutvust teha.

Tõnu ja Ester Lend:

See, et Hageri koguduse segakooril oli võimalus Prangli saart külastada rõõmustas meid väga. Ei olnud mõlemad varem sellel imelisel saarel viibinud. Väga meeldisid kiviaiad, lahtise kastiautoga sõitmine, laulmised koduõuedel ja kontsert kirikus. Saime väga külalislahke ja sõbraliku vastuvõtu osaliseks, hästi palju pakuti maitsevaid kalaroogasid... Külastades väikest Keri saart nägime ja kuulsime inimeste muret laguneva 150. a. vanuse tuletorni pärast. Hiljem, sügisel, rõõmustas meid väga teade, et valitsus eraldas raha remondiks. Vaadates televiisorist Maahommiku saadet Prangli saarest oli äratundmisrõõm suur.

Hageri segakoor Prangli saarel. Foto: Erakogu

Pasunakoori reis Naissaarele

Joel Ots

14. juuli hommikul astus Hageri pasunakoor Tallinna Lennusadamast reisilaeva Monika pardale eesmärgiga sõita Naissaarele kiriku- ja kalmistupühale. Saar asub Tallinnast kõigest 12 kilomeetri kaugusel, aga elu on seal eksootiline nagu Ruhnu saaregi. Sadamas ootas meid kaks Rootsi kaitseväge uunikum-veoautot, mille kasti sõitsime mööda käänulist metsarada Püha Maarja Kabeli juurde. Meid kutsus teenima Rootsi-Mihkli koguduse õpetaja Patrik Göransson, kelle eestvedamisel on kirik remonditud. Oma abikäe on kabeli renoveerimisel ulatanud ka Hageri vend Agu Kaljuste. Surnuaiapäha algas kirikus eesti- ja rootsikeelse jumalateenistusega. Edasi

kõnniti kirikukella saatel surnuaeda, kus peeti palvus ja asetati lilled esivanemate haudadele. Viltuvajunud raudristide ja aasalilledega kaetud rannarootslaste haudadel esitasime koos laulu „Modersmålets sång“ (Emakeele laul). Imeline laul on see, mis kõlab armsas emakeeles, toob meile kurbuses lohutust, saadab meid hällist hauani... Kohal olid Rootsi-Mihkli koguduse liikmed ja mõned kunagiste naissaarlaste järeltulijad. Oleme tänulikud, et saime pillimänguga Naissaare kirikus teenida ja mängida rootsi muusikat rannarootslaste rahupaigas.

Naissaarel. Foto: Elena Aben

Pasunakoorid valmistuvad 2020. a. kirikupäevaks

Kahro Kivilo

Nagu teada, tuleb järgmisel aastal – kui Jumal lubab ja meie elame – Viljandis kirikupäev ja laulupidu. Kiriku ühendpasunakoorid tegid teel sinna vahepeatuse Estonia kontserdisaalis.

Joel Ots on pingsalt asju ajanud, et otsida ja tellida muusikat meie suurele peole, sellega seoses ja sellega kaasnevalt said pasunad kokku Nõmmel, et muu hulgas ka uut muusikat proovida. Austav eesõigus mängida Eesti Puhkpillimuusika Ühingu aastakontserdil tekitas huvi ja võimaluse taas kokku tulla, paratamatult kujunes meie esinemine Tallinna esindus-saalis ühtlasi peaprooviks, sest järgmisel päeval teenisime juba teenistusel.

Laupäeval, 5. oktoobril mängisid Estonia kontserdisaali laval Kose kiriku pasunakoor, Hageri kiriku pasunakoor, Rapla Pasunakoor, Nõmme Muusikakooli Brass Tärkamine ja Tabasalu Brass. Me raamistasime oma esinemist Eesti muusikaga, mängides alguses E. Võrgu „Kui armsad on Sinu hooned“, lõpus E. Kingu „Valvake!“ (Aigar Kostabi seades). Kavas oli veel J. S. Bach, F. Mendelssohn-Bartholdy ja kahe

(pasuna)koori lugu J. Pachelbeli „Nun danket alle Gott“, mille lõpetasime koraaliga KLPR 302 „Oh võtkem Jumalat“.

Meie omal moel pühitsesime selle kontserdi, mängides üpris alguses vaimulikku muusikat trompetiansamblite ja pidukõnede järel. Ühendpasunakoori juhatasid Joel Ots, Kahro Kivilo ja Valdo Rüütelmaa.

Pühapäeval, 6. oktoobril oli Hageri kirikus kuldleeripüha, kus eelnimetet ühendpasunakoor teenis teenistusel kaasa, mängides koraale küll koos oreliga, küll eraldi, küll neljahäälselt ehk siis cantus firmus't ühehäälselt oreli saatel. Võimsalt kõlas Sanctus koos oreliga, ansamblid mängisid mahedalt armulaua ajal ja E. Kingu „Valvake!“ kõlas seekord nii nagu koorilaul – orelisaatega, ainult kerguse huvides toon madalamalt.

Orelit mängis Mai Mänd, juhatasid Joel Ots ja allakirjutanu. Teenekas trompetist Agu Kaljuste oli kuldleerilaps ja võis seekord pasunaid kuulata altari juurest.

(Ilmunud ajalehes Eesti Kirik, 30.10.2019).

Pasunakoorid Hageri kirikus, 6.10.2019 Foto: Arne Mänd

Ühest toredast koorist

Hageri koguduse segakoori dirigent Aivi Otsnik ja organist Mai Mänd on aastaid laulnud kooris, mis koosneb kirkumuusikutest ja mille motoks on: „Ja kõik, mida te iial teete sõnaga või teoga, seda tehke Issanda Jeesuse nimel, tema läbi Jumalat Isa tänades. Kol 3:17

Aivi kirjutab koori loomisest ja tegevusest nii:

EELK Koorijuhtide ja Organistide Segakoor (KOSK) alustas tegevust 1982. aastal organistide Hella Tedderi ja Johannes Kappeli eestvedamisel. KOSK on projektkoor, kus koorilauljad kogunevad vähemalt kolm korda aastas konsistooriumisse ja laululaagri (õppepäeva) vormis valmistatakse ette uus kontsert-programm.

Algusaastatel olid peadirigentideks Hella Tedder, Marika Kahar, Ene Üleoja ja Heli Jürgenson. Alates 2000. a. sügisest on koori juhitanud Riho Ridbeck. Aastaid on külalisdirigendiks olnud Jan-Jürgen Wasmuth Saksamaalt, kelle juhatusel on koor andnud kontserte nii Eestis kui ka Saksamaal. KOSKi lauljateks on lisaks organistidele ja koorijuhtidele ka koguduste koorilauljaid ning vaimulikke, lisaks EELK muusikutele häid ja armsaid lauljaid teistest konfessioonidest.

37 aasta jooksul on koor osalenud EELK Kirikupäevadel ja vaimulikel laulupidudel nii Eestis kui ka Soomes, samuti Saksamaa kirikupäevadel Bremeni toomkirikus (2002. a.) koos paljude saksa kooridega, andes neis paigus ka iseseivaid kontserte.

Oleme laulnud paljudes Eestimaa kirikutes - Läänemaal, Lõuna-Eestis, Saaremaal ja Virumaal. Palju on olnud kontsertreise väljaspool Eetit, nii Soomes (Lapimaal, Ahvenamaal, elmisel suvel Helsingis ja Tampere), Saksamaal kui ka Norras, Rootsis (Gotlandil), Leedus ja sel aastal Iisraelis. Kooril on salvestatud mitu CD-d (G. G. Gorczycki Missa pashalis 2001. a. ja Jacob Obrecht Missa Salve Diva Parens 2005. aastal). Veel on salvestatud CD-le meie viimase aja kontsertide repertuaar „Rännates läbi Euroopa kirikute“, kus kõik laulud on vastava maa keeles (norra, rootsi, läti, saksa, armeenia, hispaania jt).

Miks soovime KOSKis laulda?

Pean seda endale heaks täiendkoolituseks ja oma kooritöös väga arendavaks. Kooritöös on tähtis lauljate meelsus, ühishingamine – see on suurepärase!

Koori repertuaar on palju raskem kui tavalisele kirikukoorile

võimetekohane. Mitu aastat oli meil kavas Johannes Brahmsi „Reekviem“, mida laulsime koos kahe saksa projektkooriga, juhatas Lothar Mohn, vokaalsolistid (sopran ja bass) olid ka Saksamaalt, aga pianistid meie omad Ebe Müntel ja Jorma Toots. Kontserdid olid 2015. a. Tartu Jaani kirikus ja 2016. a. kolm kontserti Saksamaal. See oli minule suursündmuseks, erilise teose laulmine - suure koori, imeliste solistide ja pianistide osavõtul ning leebe dirigendi juhatamisel; suurepärase koostöö, milline ühishingamine!

Koori tegevusest võiks pikalt ja palju rääkida. On olnud kõike – muresid, rõõme, suurepäraseid kordaminekuid ja imelisi palvekuulmisi (nt Vuosaari sadama leidmine ja viimasel sekundil laeva peale saamine Saksamaa kontsertreisile sõitmisel).

Veel - 2000. a. polnud meie kooril dirigenti, vaid külalisdirigent Jan-Jürgen Wasmuth Saksamaalt, kelle juhtimisel toimusid samal aastal ka laululaagrid ja kontsert Pärnu Eliisabeti kirikus, vaimuliku laulupäeva raames.

Samas, Pärnu laulupäeval, seisis pikas söögisabab mu ees Riho Ridbeck, kellega arenes pikem jutuaamine KOSKi tegevusest. Ta ise kooris ei laulnud, aga minu pika veenmise järel oli ta nõus tulema koorile dirigendiks.

Rõõme on olnud tohutult palju. Iga laulja, kes tuleb õppepäevale või kontsertreisile, valmistab rõõmu. Meil on olnud palju kontsertreise, mis kõik on olnud omal moel hingekosutavad ja meeltülendavad ning andnud suure tänutunde.

Mai mõtteid koori Iisraeli-reisist:

Mõte ja unistus sõita KOSK kooriga Iisraeli idanes juba paar aastat. Tänavu oktoobrikuus saigi see reis teoks.

Olin juba päris palju reisimuljeid kirja pannud, kui avastasin, et Ester ja Tõnu Lend on oma Iisraeli-reisist kirjutanud mõõdundu aasta jõulukuu infolehes. See oli üsna samasugune Arne Hiobi juhitud reis ja kattub palju sellega, mida olin mõelnud jagada. Niisiis kirjutan ainult mõnedest muljetest ja emotsioonidest reisiga seoses.

Kogu reisi vältel käisime palju Piiblist tuntud-loetud kohtades ja kogu seal kirjutatu muutus tõeliseks ja käegakatsutavaks. Käisime Petlemmast 30 km kaugusel Hebronis, kus nn. Sõprade pühamus puhkavad usu-esiisade Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi ning nende naiste Saara, Rebeka ja Lea luud. Kuna oleme koor, hakkasime paljudes paikades spontaanselt laulma. Eriline ja meeliülendav oli laulda Petlemmas Karjaste välja kabelis „Neil karjastel väljal...“ ja selle kõrval olevas karjaste koopas „Püha öö, õnnistud öö“, nii mõnelgi pisarad voolamas, sest emotsioon oli nii tugev. Jeesuse sünnikirikus tõusid meelde Luuka evangeeliumi sõnad: „Siis läks ka Joosep Galileast Naatsareti linnast üles Juudamaale Taaveti linna, mida hüütakse Petlemmaks... Aga nende seal olles sai aeg täis, et Maarja pidi maha saama, ja ta tõi ilmale oma esimese poja, mähkis ta mähkmetesse ja asetaski ta sõime.“ Sel päeval laulsime erinevates mälestuskirikutes peaaegu kõik jõululaulud ära.

Galilea järve põhjakaldal ronisime Mäejutluse mäele 31-kraadises palavuses, istusime siin puude vilus ja kuulasime dr. Arne Hiobi sõnu (Matteuse evangeeliumist): „Nähes rahvahulki, läks ta üles mäele. Ja kui ta oli maha istunud, tulid ta jüngrid tema juurde. Ja ta avas oma suu, õpetas neid ning ütles: Õndsad on ...“ jne.

Naatsaret on palestiinlaste linn, olime seal reedesel päeval ja nägime linna keskvaljakul suurt moslemite ühispalvust, mis läbi valjuhääldite kaugele kõlas.

Käisime Vana-Iisraeli pealinnas Samaarias ja Nabluses ehk Seekemis kaevul, kus Jeesus kohtus Samaaria naisega. Edasi viis tee Betaaniasse Laatsaruse hauakoopa juurde, „maailma vanimasse linna“ Jeerikosse ja Jordani jõe äärde Jeesuse ristimispaika. Piki Surnumere kallast alla lõunasse sõites jäi vasa-kule poole rahulik sinine meri soolakristallides kallastega ja paremale kõrged liivakivimäed. Suplus soojas Surnumere vees pakkus üllatust – uppumisohtu ei ole, sügavamas vees tõused lupsti pinnale, aga vett silma pritsida ei tohi mingil juhul, see on tulisoolane.

Kaks viimast päeva kõndisime mööda Jeruusalemma vana-linna kitsaid turistiderohkeid tänavaid, käisime paljudes kirikutes, Nutumüüri ääres, Õlimäel, Ketsemani aias. Templimägi teeb Jeruusalemma pühaks nii juutidele, kristlastele kui moslemitele. Linn on mõtteliselt jagatud pooleks, juut ei lähe iialgi Ida-Jerusalemma palestiinlaste linnaossa. Vanalinn on umbes sama suur kui Tallinna vanalinn, seal on juutide, kristlaste, moslemite ja armeenlaste kvartalid. Tänavapilt on väga kirev, on igasuguseid rahvusi ja nahavärve, erinevad religioonid elavad ja tegutsevad kõrvuti.

Eelviimase päeva õhtul andis meie koor pika kontserdi Jeruusalemma külje all Ein Karemis asuvas Notre Dame de Sioni katoliku kloostri kirikus. See asub mäeküljel looduskaunis kohas, bussiga sinna ligi ei pääsenud, üles minekuks tuli kasutada oma jalgu, mis olid sel päeval juba niigi 12 km kõndida saanud. Väsimusest hoolimata õnnestus kontsert hästi, laulsime laule kontserdikavast „Rännates läbi Euroopa kirikute“ ja eesti autorite teoseid.

Iisraeli loodus on väga mitmekesine, ilusatest viljakatest ja rohelistest aladest kuni kivikõrbete ja kihiliste pruunikate liivakivimägedeni. Tore oli oma silmaga näha datlipalme, küpresse, eukalüpte, oliivipuid, kust parasjagu saaki koristati, viljakandvaid apelsini- ja mandariinipuid. Aga ei puudunud ka männid. Jeruusalemma tänavatel torkas silma relvade rohkus, palju oli sõjaväelasi, politseinikke, turvamehi, eriti hotellide, riigiasutuste ja kaubanduskeskuste juures. Iisraelist lahkudes on lennujaama turvakontroll väga tugev.

Iisrael on siiski täiesti eriline maa. Kõigest tänapäevasest - kommertslikkusest, kirevusest ja multikultuursusest - hoolimata hõljub selle kohal Piibli-aegade vaim. Iisraeli-reis jääb meie koorile kauaks meelde ja kindlasti tahaks nii mõnigi sinna veel kord minna.

KOSK Vana-Iisraeli pealinnas Samaarias (praegu Sebastje). Foto: Peeter Otsnik

Väikelaste muusikaring. Foto: Sigrid Põld

Mis meil siin siis toimub?

Koguduseelu keskmeks on **jumalateenistus**. Hageri kirikus on see enamasti armulauaga ja toimub igal pühapäeval kell 12. Samas on ka õhtuseid jumalateenistusi, armulauatalitusi, palvusi, hardushetki. Ja muidugi kiriklikud talitused – ristimised, laulatused, matused.

On aga muidki olulisi asju, sündmusi, ettevõtmisi.

Piiblitund kuu esimesel pühapäeval, vennastekoguduse kuulutustund kuu kolmandal pühapäeval, pühapäevakool kuu teisel ja neljandal pühapäeval, raamatukogu samuti kuu teisel ja neljandal pühapäeval.

Käesoleva aasta sügisest on taas käima läinud noorteõhtud – noortekad, mis toimuvad kord kuus reedeti.

Samuti alustas sügisest beebide ja väikelaste muusikaring, kuhu oodatakse esmaspäeva ennelõunal kuni 2-aastasi lapsi koos vanematega.

Segakoori lauluharjutus on kolmapäeviti, kammerkoor Lambertuse harjutus pühapäeviti, lastekoori harjutus samal pühapäeval, kui on pühapäevakool. Pasunakoor harjutab siis, kui on ees seismas üles astumine.

Kuulutustund

Kuulutustunnid toimuvad Hageri kirikus iga kuu kolmandal pühapäeval.

Kuulutustundide pidamise traditsioon on pärit vennastekogudusest. Hageris on teadupärast ju ka vennastekoguduse palvemaja, kus siis omal ajal neid tunde peeti. Nüüdseks on

palvemaja remonditud ja väike saal on võimalik ka soojaks kütta, nii et võib-olla edaspidi saab need tunnid oma hälli juurde tagasi viia.

Kuulutustunnis saavad sõna ilmikud ehk tavalised koguduseliiikmed. Üldjuhul on kolm sõnavõttu või tunnistust. Sõnavõttude vahel lauldakse koraale kiriku laulu- ja palve-raamatust või on mõni muusikapala, pasunakoori, laulurühma, koori vm esituses. On kujunenud nii, et üks inimene või perekond vastutab tunni läbiviimise eest. Vennastekoguduse loosungiraamatust võetakse piiblitekstid - kuulooosung, nädala loosung ja päeva kirjakoht - millele tund ja sõnavõttude üles ehitatakse. Mitmed kõnelejad on öelnud, et tunniks ettevalmistamine on ennekõike hea ja oluline eneseharimiseks, Piibli ja selle tausta uurimiseks, oma mõtete ning usuliste kogemuste avaldamiseks.

Tund on avatud kõigile, tere tulemast kolmandal pühapäeval kell 10.30 Hageri kirikusse.

Piiblitund

Piiblitunnid toimuvad kogudusemajas iga kuu 1. pühapäeval algusega kell 10.45.

Piiblitunni aluseks on piiblitekst, mille loeb ette koguduse õpetaja ning toob välja mõned olulised märksõnad ja mõtted. Seejärel toimub arutelu käsitletava kirjakoha üle, kus igal osalejal on võimalus oma mõtteid avaldada ja küsimusi esitada.

Pühapäevakool

Pühapäevakool on koguduse lastetöö. Pühapäevakoolis saab laps omavanuste keskel ja eakohaste meetodite kaudu kuulda ja vastu võtta kristlikku sõnumit, tunnetada end selle grupi ja koguduse osalisena.

Lastega töö toimub kolmes rühmas vastavalt vanusele: 4-6 a, 7-10 a, 11-13 a. Pühapäevakoolitund algab ja lõpeb üheskoos, aga enamuse ajast on iga rühm tunnis oma õpetajaga ja kuulab Jumala sõna Piiblist, vestleb päeva teemal, joonistab, meisterdab, mängib jne.

Pühapäevakool tähendab ka igasuguseid muid ettevõtmisi lastega. Igal aastal toimub peredega talvapäev ja suvel nädalalõpulaager kogu perele, lisaks osavõtt praostkondlikest sündmustest.

Pühapäevakooli hooaeg algab lõikustänapühaga (2. oktoobrikuu pühapäev) ja lõpeb emadepäevaga (2. maikuu pühapäev). Pühapäevakooli tunnid toimuvad Hageris iga kuu 2. ja 4. pühapäeval algusega kell 12.00. Tunnid toimuvad kogudusemajas samal ajal kui kirikus on jumalateenistus. Selline korraldus võimaldab vanematel tulla kirikusse koos lastega.

**Beebide ja väikelaste muusikaring ehk beebilaul
Juhendaja Sigrid Pöld:**

Beebilaul on mõeldud lastele alates 6. elukuust kuni 2 aastasteni. Asi sai alguse sellest, et mu enda lapsel polnud kusagil käia. Kuna ma tegin Tallinnas beebilaulu ligi 10 aastat, siis olid olemas nii kogemus kui ka pillid ja kõik materjalid - lihtsalt võta kätte ja alusta uuesti. Kui alguses oli ehk mõte, et ei tea, kas tuleb teisi lapsi ka, siis nüüdseks seda hirmu enam pole. Iga kord on kohal 5-10 last. Tegelikult ongi 10 kõrgeim piir, üle selle oleks pisikestele juba liiga väsitav.

Kuigi nimekirjas on kaugelt üle kahekümne lapse, siis tulevalt laste vanusest juhtub ikka, et mõni jääb enne tundi magama või mõnel on nohu ja nii pole kartust, et tundi ei mahu. Seega oodatud on kõik lapsed koos saatjaga. Tund kestab umbes 30 minutit ja toimub esmaspäeviti, kell 11.00 kogudusemajas.

Tunnis laulame ja mängime rütmipille ning teeme mõned ringmängud. Peale tundi saavad lapsed jääda natukeseks mängima.

**Noortetöö - Noortekad Hageris
Marta Pöld**

Alates 2019. aasta sügisest on alanud Hageri koguduses taas noortetöö. On toimunud mõned noorteõhtud, kus on käinud igal korral üle kümne noore. Noortekaid kutsume Avatud Akendeks, mille eestvedajateks on Marta Pöld ja Anette Lepik.

Avatud Aken sai nimeks seetõttu, et meie koguduses polnud kaua aega toimunud noortetööd ehk olime nii-öelda koguduseakna noortele sulgenud. Uute noortekate korraldamisega oleme selle akna jälle avanud. Sellest tekkis siis ka nimi, mille pakkus välja Anette.

Mõte - taas alustada noortetööd - tuli umbes aasta tagasi, kui oli toimunud Hageri kiriku nõukogu koosolek, kus oli tõstatatud teema, et kes ja kuidas võiks kaasata koguduse ellu ka noori. Peale seda küsiti minu (Marta) käest, kas ma ei võiks võtta seda ülesannet enda peale. Käies ise teiste koguduste noortekatel, oli ka minu peas see mõte mõnda aega mõlkunud, seega olin ma nõus. Üksi tundus selline töö siiski raske ja nii võtsin kampa ka Anette.

Noorteõhtu on koht, kus, nagu nimigi ütleb, saavad kokku noored, kes on juba liiga vanad, et käia ainult pühapäevakoolis, kuid pole veel ka päris täiskasvanud. Ühisel ajal mängitakse, lauldakse, vesteldakse ja igal korral on ka oma teema, millest käivad rääkimas erinevad noortejuhid ja kristlased nii meie oma kogudusest kui ka teistest kogudustest.

Praegu on olnud teemadeks viha, millest käis rääkimas Agu Kaljuste ja julgus, millest vestles Joel Reinaru. Selle aasta viimane ühine koosviibimine, teemaks usaldus, jäi detsembrikuusse ja oli seetõttu ka veidi jõuluteemaline.

Noortekad toimuvad kuus korra reedeti, kell 19.00 Hageri kogudusemajas. Oodatud on kõik vähemalt 12-aastased noored!

Järgmine noortekas toimub 24. jaanuaril. Siis on meil külas Saku noored koos nende noortejuhi Ranno Seppeliga.

Raamatukogu

Hageri koguduses on täiesti arvestatava hulga ja esindusliku valikuga peamiselt vaimuliku sisuga raamatukogu.

Raamatukogul on blogi aadressil <http://hagri.blogspot.com/>, kust on võimalik lugeda raamatute tutvustusi ja saada jooksvat infot raamatukogu lahtiolekuaegade kohta. Samuti leiab sealt kogus leiduvate raamatute nimekirja. Üldjuhul on raamatukogu avatud iga kuu 2. ja 4. pühapäeval tund aega enne jumalateenistust kogudusemajas.

Pereraadios on aastaid käinud eetris saade „Minu muusika“. Lõppeval aastal (aga ka varasematel aastatel) on mitmes saates olnud Hageriga seotud inimesed. Saade on järelkuulata interneti vahendusel aadressil <http://www.pereraadio.ee>. Siinkohal kutsun kõiki üles – tulge kirikusse ka muul ajal peale jõulude. Ei ole ainult jõulukirik ja jõulukontserdid. Meil siin toimub kogu aeg midagi!

Ja jumalateenistusel osaledes saame võtta enda kanda ka mitmeid ülesandeid – lugeda lektioone ehk päeva kirjakohti Piiblist, jagada kirikusse tulijaile lauluraamatuid, teha korjandust. Kõik viisipidajad on oodatud koguduse kooridesse laulma, niisamuti pillimängijad. Igapähele midagi!

Ülevaate koostanud Aiivi Sepp

Raamatututvustused

Täna raamatusoovitused on Iisraeli-teemalisel. Kuna jõulusündmuste füüsiline paik asub Pühal Maal, siis on igati sobilik neid raamatuid tutvustada. Ka meie lehe üks lugu kajastab Iisraeli reisi, nii et kokkupuutepunkte on mitmeid.

Jaan Lattik. Lõunamaale. (Ilmunud 1925. a.)

Kes Iisraeli külastada plaanib, võiks kindlasti selle pea sada aastat tagasi kirjutatud raamatu läbi lugeda. Annab ajastu ja Püha Maa hõngu küll.

Üheks rosinaks on kindlasti arhailine eesti keel, mida kasutati 1920ndatel aastatel. Kohati see häiris mind pisut, aga samas ka võlus väga erilisel.

Lugemine venis erinevatel põhjustel tavaliselt pikaks. Kui raamat loetud sai, siis kaant sulgedes tundsin, et peaks justkui otsast uuesti üle lugema hakkama...

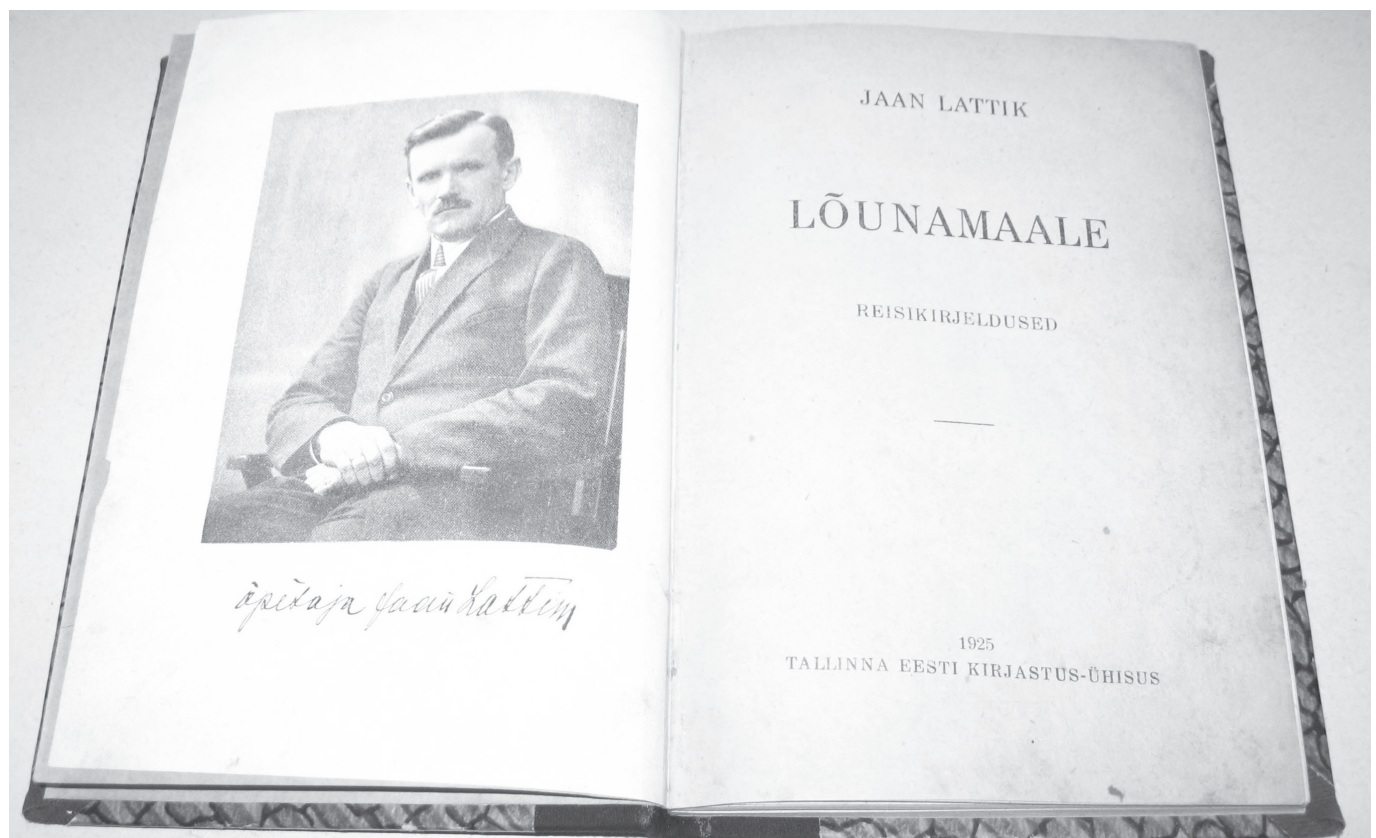
Olen mõelnud, kas tahaksin Piibli radadele, Jeesuse jälgi otsima minna? Siiani ei ole tahtnud.

Piiblit lugedes on kujutluspildid nii tugevad, kardan, et tänapäeva reaalsus ei anna sellele midagi juurde. Kindlasti vaidlevad mulle siinkohal vastu need, kes on kordi ja kordi Pühal Maal käinud.

Kui paks (mitmeid meetreid?) on aga see kultuurkiht, mis on sinna ladestunud, seda ei tea ilmselt päris täpselt mitte keegi.

Lõpetuseks üks minu jaoks kõnekas lõik raamatust:

Mäeharjalt tulime tagasi laia siledat maanteed mööda ja peatusime Keetsemane aias. Oleks see püha paik olnud ilma ehitusteta, oleks ristiusulised jätnud sinnagi kiriku ehitamata, ta oleks rohkem mõjunud. Niisamuti kui Naatsareti. Keegi ei lähe ju selleks mitte Jeruusalemma, et sääl vaadata kirikuid, mis Kristuse kodumaale üks ehk teine usutunnistus on ehitanud, kui minnakse, siis selleks, et näha vana muru, näha vana aiakivi, istuda põlise puu all, kus kord paluti südamest: Isa - kui tahad, siis luba, et karika joomata jätan, kui mitte, siis ...joon.

Heilika Pikkov. Minu Jeruusalemm: kaameraga kloostriks (Ilmunud 2014. a.)

Erinevad inimsaatused, erinevad maailmad, erinevad kultuurid. Kõrvuti noor ja vana, mõlemad "oma asja" ajamas, pikka aega ühte teed käinud ning sõpradeks saanud. Ema Ksenia, nunn Jeruusalemma vene õigeusu kloostriks ja Heilika Pikkov, kultuurikorraldaja ja filmitegija, tegemas temast dokumentaalfilmi. Nende tutvumise ajal oli ema Ksenia 82-aastane, Heilika 28-aastane. 2013. aastal valmis film „Õlimäe õied“, kusjuures üks täiendab teist - raamat filmi ja film raamatut.

Ema Kseniagi on juba igavikku lahkunud - aasta tagasi, just vahetult enne jõule...

Lugesin seda raamatut juba pea 5 aastat tagasi.

See oli mulle emotsionaalselt väga lähedane raamat. Sattusin just veidi enne palmipuudepüha lugema peatükki „Palmipuudepüha pisarad“:

„...See oli rõõmus päev, täis hõiskeid ja ülistust, kuid Jeesus ise teadis, et see on viimane kord tal nõnda rahva ette tulla. Pärast palmipuudepüha algas tema maaepalse elu viimane nädal.“

„...Kuid mida teha siis, kui kellegi süda on lõhkemas? Mul on hommikust saadik klomp kurgus ja ma ei suuda mõelda millestki muust kui oma vanaemast. ... Tema minekuga on mu elu jäädavalt muutunud. Imelik, emaks saades ei olnud mul sellist tunnet, nagu lapsepõlv oleks läbi saanud. Praegu on aga küll.“

Tundsin selles nagu iseenda ära, pisut teisiti, aga sarnases kontekstis. Tol palmipuudepäha- eelsel nädalal lahkus mu isa ja matsime ta just palmipuudepähal. Nii olid ka minul palmipuudepäha pisarad. Päeval, mis oli (või pidanuks olema?) rõõmus, täis hõiskeid ja ülistust. Rõõm ja hõisked jäid küll minust maha, ent ometi oli ilus päev, oli ilus matus. Mu kallis isa sai rahusse puhkama...

Veel paar nopet, mis lugedes üles tähendasin:

„Kui sa ei suuda oma ligimesi armastada, kas saad sa siis päriselt Jumalaga elada?“

„...Matustega on ikka nii, et lähedastele on seda oma kurbuse väljaelamiseks vaja. Aga see pole enam kurbus lahkunud inimese pärast, vaid puhas enesehaletsus,“ ütleb ema Ksenia otsekohe- selt.

Need sõnad kõlavad ehk karmilt ja ehmatama panevalt, aga kindlasti on neis omajagu tõtt.

Kirjutis sai natuke teistsugune, kui seda algselt mõtlesin, veidi nukrameelne, aga see ei tähenda, et raamat oleks minus aina kurbi tundeid tekitanud. Lihtsalt need valitud read sobitusid suurepäraselt minu meeleoludega ligemale viis aastat tagasi.

Margit Prantsus. Minu Iisrael: kuidas tõlkida sabbatit. (Ilmunud 2017. a)

Pisut kartsin seda raamatut kätte võtta, kuna olin saanud vastakaid arvamusi. Seetõttu oli minu üllatus ja rõõm suur, kui ettevaatlikkus ja eelarvamused kolinal kokku kukkusid. Täna päeva seisuga julgen tunnistada, et neist kolmest raamatust, millest räägin, meeldis mulle just „Minu Iisrael“ kõige rohkem.

Autor kirjeldab värvikalt elu juudi peres, sealseid kombeid ja tavasid.

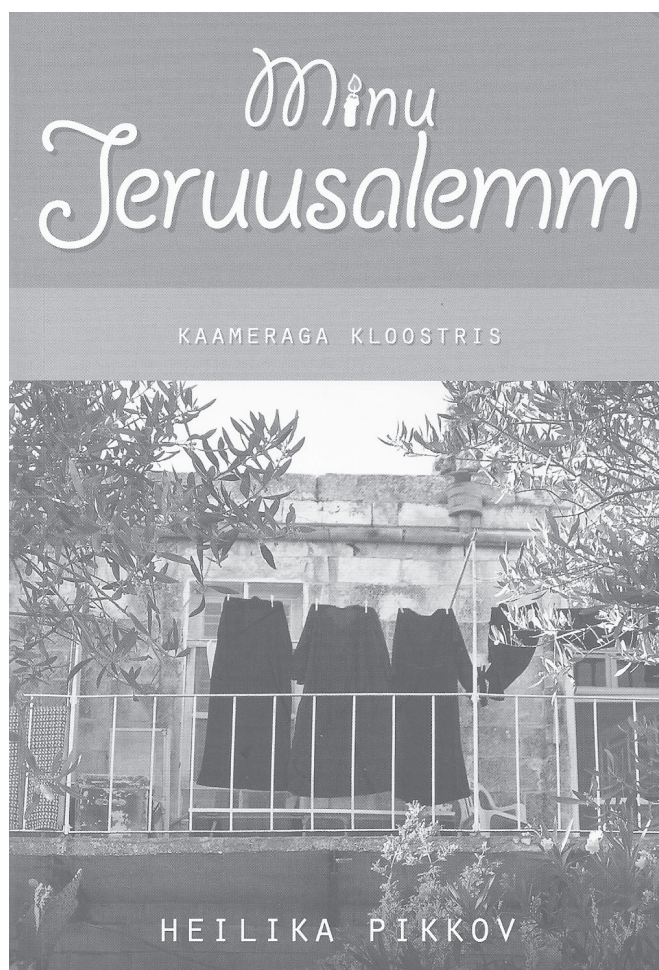
Mis on košsertoit? Mida tähendab sabbat ja kui oluline see nende jaoks on.

Hea ülevaate saab juudi pühadest, millest suur osa on sügis- perioodil: roš ha-šaná ehk uus aasta, jom kipúr ehk suur lepi- tuspäev, sukót ehk lehtmajadepäha jne.

Ilmalikud juudid, mõõdukalt religioossed juudid, ortodok- sed juudid, ultraortodoksed juudid – pea võtab kirjuks!

Ladusalt kirjutatud tekst, lühikesed peatükid, mida on hea lugeda. Palju huvitavaid fakte ja olukirjeldusi. Sobib lihtsalt lugemiseks, aga kindlasti ka reisieelseks või ka reisijärgseks lugemiseks. Seda raamatut lugedes hakkas isegi mulle tundu- ma, et täitsa tore oleks ikka oma silmaga see Iisrael üle vaada- ta.

Soovitusi jagas Aiivi Sepp

Koguduse teise poolaasta kroonika 2019

07.07 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Arne Mänd

11.07 Heategevuskontsert Rasmus Juhansoniga taastusravi toetuseks. Harald Jürgen Weiler (bariton), Merje Parts (sopran) ja Anneli Merelaid (orel)

14.07 Kolmanda pühapäeva kuulutustund. Leksioonid: Arne Mänd.

Pasunakoor Naissaarel

19.07 Väikese grupiga Soomes Heinolas Seppo Rantaneni tervitamas tema 85. sünnipäeval

21.07 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Ester Lend

28.07 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Tõnu Lend

02.-04.08 Segakoor Pranglil

04.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Arne Mänd

11.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Tõnu Lend

18.08 Kolmanda pühapäeva kuulutustund. Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Arne Mänd

25.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Arne Mänd

01.09 Leksioonid: Arne Mänd

08.09 Leksioonid: Arne Mänd. Orelimuusika Mai Mänd

13.09 Loeng-kontsert Hageri palvemajas. Musitseeris Marta Pöld, palvemajast rääkis Sigrid Pöld

14.09 Vennastekoguduse tund palvemajas. Mängis koguduse pasunakoor

15.09 Hageri palvemaja aastapäev.

Kell 10.00 Remondijärgne palvemaja taasavamine.

Piiblitund: Juha Väliaho. Laulis koguduse segakoor, mängis pasunakoor.

Kell 12.00 Jumalateenistus kirikus. Jutlustas: Juha Väliaho. Leksioonid: Arne Mänd. Musitseerisid Joel Ots metsasarvel ja Ervin Aigro tromboonil, orelil Mai Mänd

Kell 15.00 Palvemaja aastapäeva koosolek. Kõnelesid: Arne Mänd, Jüri Pootsmaa, Tõnu Lend, Hillar Vatsel, Aavo Lend, Kristiina Seppel, Tanel Ots, Jüri Vallsalu. Laulsid koguduse lastekoor ja kammerkoor Lambertus, mängis pasunakoor

22.09 Leksioonid: Arne Mänd. Orelimuusika Mai Mänd

29.09. Leksioonid: Tõnu Lend

05.10 Leerikursuse algus

Pasunakoor Estonia kontserdisaalis

06.10 Kuldleeripäev. Leksioonid: Agu Kaljuste. Puhkpillimuusika – Hageri, Kose ja Rapla koguduste pasunakoovid. Nõmme muusikakooli Brass Tärkamine, Tabasalu Brass ja Kohila Koolituskeskuse vaskpuhkpilli õpilased

13.10 Lõikustänapüha. Pühapäevakooli algus. Leksioonid: Louise Flensburg Lend. Laulis koguduse segakoor

14.10 Hageri palvemaja külastas vennaastekoguduste liikme-

te grupp Saksamaalt

19.10 Puudevedamise talgud

20.10 Kolmanda pühapäeva kuulutustund. Leksioonid: Arne Mänd. Laulis kammerkoor Lambertus.

27.10 Leksioonid: Tõnu Lend

02.11 Hingedepäeva orelimuusikaga hardushetk – Orelil Kristel Aer ja Brigitta-Selestine Petropavlova

03.11 Leksioonid: Ester Lend. Mängis Ervin Aigro tromboonil, orelil Mai Mänd

10.11 Isadepäev. Ristimispüha. Leksioonid: Arne Mänd. Laulis koguduse lastekoor

17.11 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja perek. Sepp. Kõnelesid: Arne Mänd, Taavo Raun, Tõnu Lend, mängis pasunakoor. Leksioonid: Aivi Sepp. Orelimuusika Mai Mänd

24.11 Igaviku pühapäev ehk surnute mälestuspüha. Leksioonid: Jüri Vallsalu. Laulis koguduse segakoor

27.11. Hageri vennastekoguduse palvemaja renoveerimine - Raplamaa Aasta Tegu 2019 nominent. Tänukirja võtsid vastu koguduse juhatuse esimees Agu Kaljuste ja aseesimees Juhan Pöld

01.12 Esimene advent. Leeripäev. Leksioonid: Arne Mänd. Laulis Varbola naiskoor Astra, Merit Männiste juhtimisel. Mängis puhkpilliduet, Ervin Aigro tromboonil ja Siim Aben trompetil, orelil Mai Mänd.

08.12 Teine advent. Leksioonid: Jüri Vallsalu. Laulis koguduse segakoor

15.12 Kolmas advent. Kolmanda pühapäeva kuulutustund. Jumalateenistusel musitseerisid Kohila Koolituskeskuse muusikaõpilased.

17.00 Saue Segakoori, Saue Poistekoori ja Saue Noorte Meeste Koori jõulukontsert Hageri kirikus

19.12 Kohila Mõisakooli jumalateenistus

22.12 Neljanda adventi jumalateenistus. Mängib puhkpilliorkester Saku.

16.00 Laste jõulupuu kogudusemajas

23.12 Sissejuhatus jõuludes

21.00 Kammerkoor Lambertuse öökonsert: Kaunimad a cappella jõululaulud

24.12 Jõululaupäev.

16.00 Jõuluõhtu jumalateenistus. Laulab kammerkoor Lambertus, mängib pasunakoor

18.00 Jõuluõhtu jumalateenistus. Laulab segakoor

25.12 Esimene jõulupüha. Jõulupüha perejumalateenistus. Laulab lastekoor

27.12 Koguduse jõulupuu palvemajas

29.12 Jumalateenistus

31.12 Vana-aasta õhtu jumalateenistus

Märkus: Kui pole märgitud teisiti ja oli nn. tavaline pühapäev, siis toimus alati jumalateenistus ja jutlustas õpetaja Jüri Vallsalu. Orelil organist Mai Mänd.

TEATED

EELK Kirikukogu otsusega on soovitatav igaaastane
LIIKMEANNETUS 1% INIMESE SISSETULEKUST
NÄIDIS:

Kuu sissetulek:	Liikmeannetus aastas:
100.-	12.-
200.-	24.-
500.-	60.-
800.-	96.-

- * Igaaastane liikmeannetus on koguduse liikme kohustus oma koguduse ees.
- * Liikmeannetust on võimalik tasuda ka osade kaupa
- * Liikmeannetust on võimalik tasuda sularahas koguduse kantseleis või pangaülekandega koguduse pangaarvele. Sularahaga tasumise puhul saab inimene sellekohase kviitungi.
- * Koguduse pangaarve: SEB, a/a EE311010802003930006
- * Pangas on võimalik teha vastav leping, et pank ise kannab liikmeannetuse kokkulepitud sagedusega kogudusele üle.
- * Ülekandele tuleb märkida, kelle eest ja mis perioodi eest liikmeannetus tehakse.
- * Liikmeannetuselt on võimalik saada järgmisel aastal maksu-ametilt tulumaksu osa tagasi. Kasutage seda võimalust.
- * Vajaduse korral annab kogudus sellekohase tõendi.

Koguduse juhatus tänab kõiki, kes on oma annetusega kogudust toetanud.

LEERIKURSUSED

Kevadine leerikursus algab laupäeval, 28. märtsil 2020. a. Tunnid toimuvad laupäeviti kell 10-12 Hageri kogudusemajas. Leeripäev on esimesel nelipühäl, 31. mail.

Leerikursusele kutsume ka neid, kes arvavad, et nende õige leeriaeg on möödas.

Leerikursustel osalemise soovist andke teada koguduse õpetajale tel 56453660 või e-postiga hageri@eelk.ee

Jumalateenistused Hageris
pühapäeviti algusega kell 12.00

*

Jumalateenistused Sakus
pühapäeviti algusega kell 15.00

*

Iga kuu kolmandal pühapäeval 10.30 **kuulutuse tund** kirikus

*

Pühapäevakoolitunnid toimuvad Hageris alates Lõikustänapühast Emadepäevani iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval algusega kell 12.00. kogudusemajas.
Info Lia Kaljuste tel: 56914663
Mikk Liblik tel: 53450486

Jumalateenistuse ajal saavad lapsed olla Kiriku Läänetiiva rõdualuses lastetoas

*

Koguduse segakoor
info Anne Maasalu tel: 53051981
Aivi Otsnik tel: 5163346

Koguduse kammerkoor "Lambertus", info
Sigrid Pöld tel: 5214339
Merle Liblik tel: 5545727

Koguduse lastekoor, info
Sigrid Pöld 5214339, Merle Liblik 5545727

Koguduse puhkpilliorkester, info
Joel Ots tel: 56622896

Muusikakollektiividesse oodatakse rõõmsalt kaasa lööma!

RAAMATUKOGU

Raamatukogu on avatud iga kuu 2. ja 4. pühapäeval enne jumalateenistust 11.00-12.00.

Suveperioodil on raamatukogu suletud (juuni-september).

Infolehe "Hageri Kirik" koostajad ootavad ettepanekuid ja kaastööd järgmise lehenumbri valmistamiseks.

Samas tänavad kõiki, kes käesoleva numbri valmimisele kaasa aitavad.

Lehe koostasid: Aivi Sepp (aivi.sepp17@gmail.com) ja Juhan Pöld (juhan.pold@gmail.com)

Küljendus ja kujundus: Aivar Kaseste. Trükkikoda: **KATARIINA** PRINT

EELK Hageri Lambertuse kogudus
Registr. nr: 80209464
A/a EE311010802003930006
www.eelk.ee/hageri, hageri@eelk.ee

Koguduse kantselei: Hageri kirikla,
Raplamaa 79701
Tel. 4836121 ja 56453660 (õpetaja)